

Svarte penger

Vi tror ikke skattemoralen i Norge er påtakelig høy. Skattesnusket som kostet Per Ditlev-Simonsen (H) jobben som ordfører i Oslo, er ikke en gang som toppen av det berømte isfjellet å regne. For mange selskaper og enkeltpersoner gjelder nok ordtaket om at leilighet skaper tyv.

Nå er det riktig nok forholdsvis få som har anledning til å operere med hemmelige bankkonti i utenlandske skatteparadis, simpelthen fordi den enkeltes økonomi setter grenser. Men noen av Norges fremste eksperter på korrupsjon og svarte penger hevder at hemmelige utenlandskonti er en utbredt praksis i norsk næringsliv.

Korrupsjonsjeger Helge Kvamme i PriceWaterhouseCooper og advokat Erling Grimstad – tidligere nestkommanderende i Økokrim – sier til Aftenposten at de har sett mange eksempler på dette, og at det er langt mer utbredt enn folk tror.

De tør ikke gi noe anslag over hvor store summer det kan dreie seg om etter som det her bokstavelig talt er snakk om mørketall. Men basert på overslag fra andre land kan vi trygt gå ut fra at det for Norges del dreier seg om mangfoldig milliarder kroner.

Finansminister Kristin Halvorsen (SV) har varslet en ny giv for å komme dette uvesenet til livs. Men her kjemper Halvorsen og hennes menn og kvinner i finansdepartementet en vanskelig kamp, for å si det pent. En global økonomi øker pengestrømmene verden over, samtidig som konkurransen mellom skatteparadisene om å tiltrekke seg svarte penger blir stadig hardere.

Det som en gang var ansett som et redferfenomen, er i dag tilgjengelig for alle med PC. Et par tastetrykk fyller skjermen med fristende tilbud fra utenlandske banker og andre finansinstitusjoner som alle har en ting til felles: De garanterer full diskresjon i forhold til hjemlige myndigheter.

Vi er derfor høyst overrasket over at NHOs etikkråd hevder at de er blanke på dette området, at de hverken har hørt om eller kjenner til et eneste konkret tilfelle. Det er kanskje på tide for etikkrådet å oppdatere seg på den verden de lever i.

VG Nett spurte i går sine lesere:

Tror du det er en utbredt praksis i norsk næringsliv å operere med hemmelige bankkonti i utlandet?

84%
**JA
NEI**
16%

Ant. stemmer: 3694

Ny Brustad-bu

Helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad har gladmelding til ni kommuner: Nå får de polutvalg. Men ifølge foreløpige planer skal ikke utvalgene være større enn 25 kvadratmeter. Hva er det for noe tull? Blir det pol for miniatyrfasker?

Hindret rag

BODØ (VG) Både russere og amerikanere var under den kalde krigen sterkt skeptiske til å bruke taktiske atomvåpen i en mulig varm krig.

I Sovjetunionen innså man omkring 1980 at følgene kom til å bli fatale ved bruk av bare ti prosent av den taktiske atomstyrken; de militære og sivile ødeleggelsene på begge sider kom til å bli så store at våpnene rett og slett ikke kunne benyttes.

Dette fortalte russiske representanter under en konferanse i Bodø denne uken om strategi i nordområdene, i regi av Institutt for forsvarsstudier. Pensjonerte generaler og admiraler fra flere NATO-land og Russland utvekslet erfaringer og synspunkter på forholdene under den kalde krigen.

Tegneren Hagen og undertegnede fulgte fascinert med. Det er veldig spennende å høre gamle krigere berette hva de holdt på med den gangen NATO og Warszawa-pakten stod mot hverandre i Europa. I USA er det tradisjonelt blitt praktisert stor åpenhet også om militære spørsmål, mens den daværende Sovjetunionen var potte tett.

Prisverdig innsats

Nå blir stadig flere sovjetiske arkiver åpnet, og russiske militære står fritt til å drøfte den nære fortiden med kolleger, forskere og journalister i vest. Konferanser som den vi deltok på i Bodø denne uken, er verdifulle bidrag til samtidshistorien.

Institutt for forsvarsstudier gjør en prisverdig innsats for å belyse Forsvaret og dets historie. I det norske historikermiljøet har det tradisjonelt vært liten interesse for militære spørsmål; man har konsentrert seg om politisk, sosial og økonomisk historie.

Institutt for forsvarsstudier har rettet på dette; folk med tilknytning til instituttet har f.eks. utarbeidet verket Norsk forsvarshistorie i fem bind. Det er under arbeid et verk om marinens historie de siste 200 år, og i 1997 ga instituttets forskningssjef, Olav Riste, sammen med Arnfinn Moland ut boken «Strengt hemmelig», norsk etterretningstjeneste 1945–1970. Den ga et enestående innblikk i denne hemmelige og lukkede tjenestens historie.

Det har kommet andre verker også, og instituttet driver en utstrakt seminar- og konferansevirksomhet som bidrar til å gi deltagerne innblikk i norske militære forhold og utenriks- og sikkerhetspolitikk.

Overlegen

Under den kalde krigen var det både i NATO og Warszawa-pakten visshet om at Sovjetunionen var Vesten langt overlegen i konvensjonelle militære styrker. Under konferansen i Bodø var offiserene fra begge sider enige om at den røde arme' i en krig ville nå frem til den engelseke kanal i løpet av 2–3 uker.

For å svare på et slikt angrep,

var NATO-styrkene derfor nødt til å ty til taktiske atomvåpen. Man håpet at bruk av atomvåpen kunne begrenses til det taktiske nivået, men sikker kunne man umulig være.

Russerne på sin side regnet det som sikkert at bruk av taktiske våpen uvegerlig ville eskalere til strategisk atomkrig.

På den måten ble Vestens taktiske atomvåpen et effektivt ris bak

speilet; russerne visste at dersom de kom til å gjøre bruk av sin konvensjonelle overlegenhet, så ville resultatet til slutt bli ragnarokk. De to partene ble stående og holde hverandre fast i en ganske effektiv terrorbalanse.

Vakte bekymring

Selv om amerikanerne og NATO altså hadde som opsjon å møte et sovjetisk angrep med taktiske

narokk VERSTO på en lørdag

VG BLOGGEN

Blinde byråkrater

Det er absurd dersom blinde, velutdannede mennesker blir rådet til å ta uføretrygd i stedet for å jobbe.

Aftenposten fortalte i går om en undersøkelse der 40 blinde eller svaksynte har blitt dybdeintervjuet om overgangen fra skolebenken til arbeidslivet. Resultatet er nedslående. Mange av dem som deltok i undersøkelsen, forteller om møter med byråkrater fra Aetat og trygdekontorene som har slått dem helt ut. De **blinde og svaksynte** har ønsket å bruke sin utdannelse. Byråkrater har foreslått uføretrygd.

Hva er dette for noe? Disse byråkratene er ikke ansatt for å oppmuntre folk til å gå på trygd. Deres jobb er å få folk ut i arbeid, så mange som mulig. Når unge mennesker med god utdanning søker jobb, skal ikke svaret være at de ikke er i stand til å jobbe.

Og hvorfor i all verden skulle blinde mennesker være dårligere i stand til å jobbe enn andre? Selvsagt er det yrker de ikke kan ha; lastebilsjåfør eller **trafikkpoliti** er eksempler på det. Men det er mange typer jobber jeg ikke kan ha heller; for eksempel stenger min manglende tekniske innsikt meg ute fra alle jobber som har med mekanikk og teknikk å gjøre, enten vi snakker om å jobbe som dataingeniør eller bilmekaniker.

Men jeg kan gjøre mye annet. Akkurat som blinde og svaksynte kan gjøre mye annet enn å kjøre lastebil eller dirigere trafikken. Hvorfor skal ikke en blind kunne jobbe som **ergoterapeut** eller advokat? I dag er det så mange tekniske hjelpemidler for blinde at spørsmålet om å holde seg orientert og oppdatert også i jobber med stor informasjonsflyt, handler mer om vilje enn om mulighet.

Det er opplagt at blinde møter større utfordringer enn mange seende når de skal inn i arbeidslivet. Å ansette en blind person krever ofte litt mer tilrettelegging fra arbeidsgivers side. Derfor må den blinde jobbe hardt for å overbevise om at hun eller han er den rette for jobben, og dermed er verdt den ekstrainsatsen arbeidsgiveren må gjøre.

Dette burde egentlig gjøre de blinde og svaksynte ekstra attraktive på **arbeidsmarkedet**. Ikke bare vil de jobbe hardt for å bevise at det var riktig å ansette dem. Men de har også vist at de kan overkomme store utfordringer. De har fullført en utdanning, på tross av sitt handicap. Det krever vilje og pågangsmot.

Det er alvorlig dersom **forskningsrapporten** gir et dekkende bilde av det norske trygdesystemet og av holdningen som rår på landets arbeidskontorer.

Hvis det er slik, så er det synet til byråkratene det er noe galt med.

Diskuter videre på www.vg.no/side3

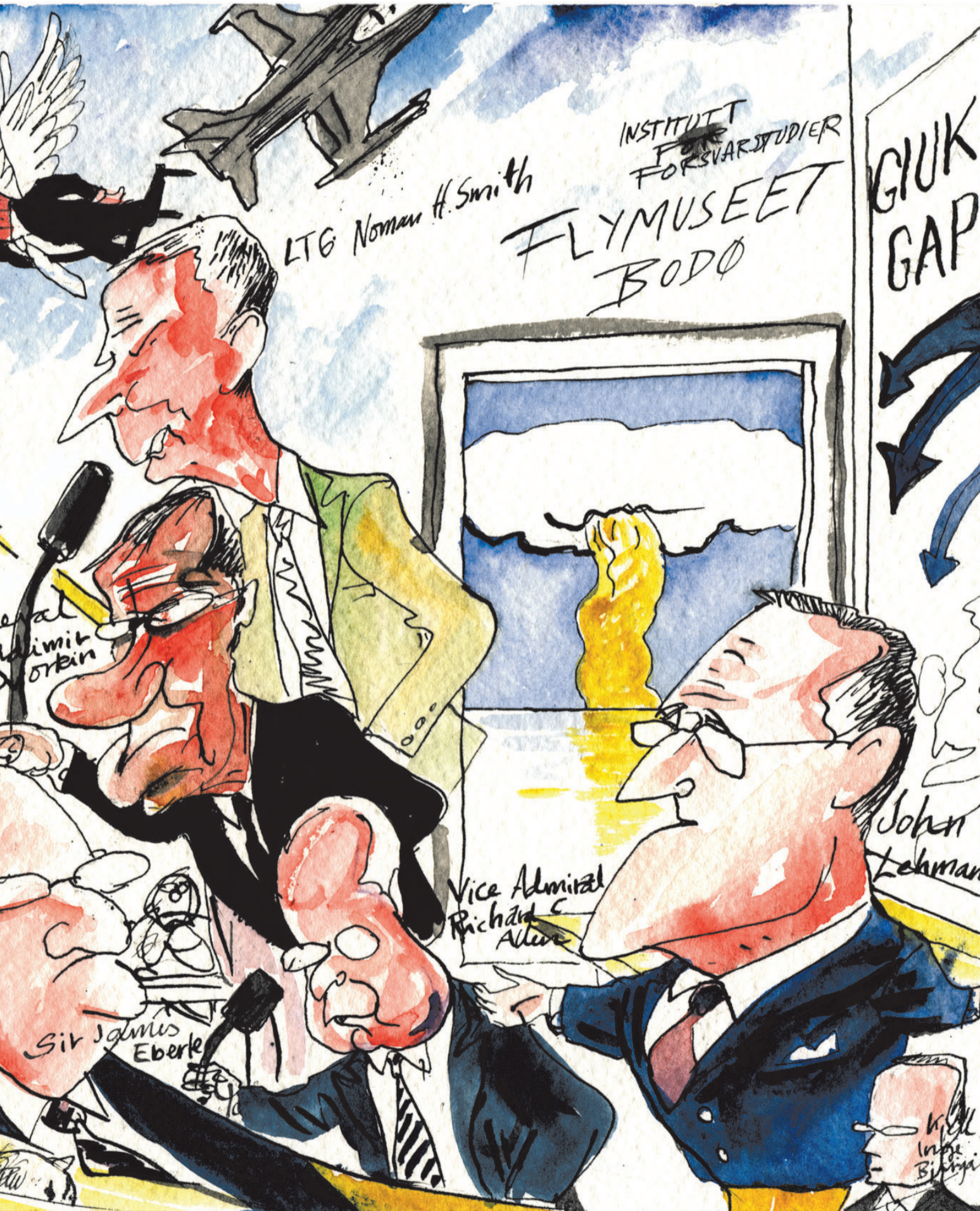
BLOGGER

Hanne Skartveit

Nå kan DU lage din egen

BLOGG www.vg.no/blogg

atomvåpen, så var man alt annet enn glad i disse våpnene. US Navy hadde en vedvarende dragkamp med skiftende administrasjoner i Washington for å få fjernet de taktiske kjernevåpnene fra flåtens skip.

Her i Norge vakte det bekymring i vide kretser og arg kritikk fra venstresiden at besøkende amerikanske krigsskip antagelig hadde taktiske atomvåpen ombord. Det vi ikke visste, var altså at de amerikanske marinefolkene selv inderlig ønsket å kvitte seg med disse våpnene. De lyktes til slutt; våpnene ble fjernet fra skipene i Ronald Reagans tid som president.

Det var også under Reagan at USA utviklet en offensiv marinestrategi i nordområdene. Tidligere hadde man bestrebet seg på å stenge russerne inne bak en linje som gikk fra Grønland over Island til Storbritannia – det såkalte GIUK-gapet.

Det nye under Reagan var at man besluttet så og si å trenge inn i russernes bakgård med flere hangarskipsgrupper for direkte å true Nordflåten og russisk territorium.

Amerikanske og russiske flåtestyrker var omtrent jevnsterke i antall skip, men russerne innså snart at US

Navy var dem teknologisk langt overlegen.

De russiske representantene på konferansen i Bodø fortalte oss at deres flåte tapte for den amerikanske i alle krigsspillene som de gjennomførte. Mens amerikanerne altså innså at de kom til å tape en konvensjonell krig på den europeiske sentralfronten, så visste både de og russerne at de siste ville tape et sammenstøt på Nordflanken. Det skapte en balanse som bidro til å hindre krig.

E-post: olav.versto@vg.no